

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Marie Žiškové a JUDr. Filipa Dienstbiera v právní věci žalobce: **T. M.**, zastoupeného Mgr. Anetou Bendovou, advokátkou se sídlem U Soudu 388, Hradec Králové, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 2. 2015, č. j. OAM-395/ZA-ZA04-K01-2014, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 6. 11. 2015, č. j. 29 Az 5/2015 – 49,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovené zástupkyni žalobce Mgr. Anetě Bendové, advokátce se sídlem U Soudu 388, Hradec Králové, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 4.114 Kč, která jí bude zaplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalovaný v záhlaví specifikovaným rozhodnutím neudělil žalobci žádnou z forem mezinárodní ochrany podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“).

[2] Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného u Krajského soudu v Hradci Králové, přičemž soud jeho žalobu zamítl jako nedůvodnou. V odůvodnění uvedl, že v průběhu správního řízení ani v napadeném rozhodnutí neshledal pochybení. Sám žalobce v průběhu správního řízení neuváděl žádné skutečnosti, které by mohly vést správní orgán k závěru, že žalobce splňuje podmínky udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Naopak uvedl, že zemi původu opouštěl od roku 1997 cestami za prací, posléze se rozvedl a měl dluhy. Žalovaný se na str. 4 - 6 napadeného rozhodnutí velmi podrobně zabýval situací na Ukrajině, vyargumentoval zcela dostatečně, proč nelze považovat za relevantní žalobcovy obavy z možného povolání do armády a rovněž se zabýval ekonomickou situací v zemi původu. Jednání žalobce je zcela účelové, jelikož zde žije mnoho let, avšak o mezinárodní ochranu požádal až poté, kdy byl zkontrolován a přistižen s padělanými doklady Slovenské republiky, za což mu bylo uloženo vyhoštění v délce

trvání 5 let. Žalobce ani nesplňuje podmínky pro udělení ochrany podle § 13 až § 14b zákona o azylu. Neudělením humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu se žalovaný zabýval na str. 7 - 8 napadeného rozhodnutí, přičemž řádně zdůvodnil, proč nepovažuje zdravotní obtíže žalobce za důvod hodný zvláštního zřetele; ani věk žalobce není takovýmto důvodem. Závěr o účelovosti žalobcovy žádosti o mezinárodní ochranu je pouze logickým vyústěním popsané situace, neboť byl žalobce odsouzen za vědomé porušení zákonných norem státu v souvislosti s paděláním a pozměněním veřejné listiny, a dále, že dlouhodobě spoléhal, že nebude orgány státu kontrolován a nevynaložil žádnou snahu upravit svojí pobytovou situaci legálním způsobem, např. cestou podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů. Žalovaný se rovněž dostatečně vypořádal na str. 9 a 10 napadeného rozhodnutí s neudělením doplňkové ochrany z důvodu probíhajících vnitřních nepokojů na Ukrajině a žalobcova možného povolání do armády, s čím se soud rovněž ztotožnil. Žalobce žil před vycestováním z Ukrajiny v Ivanofrankovské oblasti, která žádným konfliktem bezprostředně zasažena nebyla, přičemž soud dodal, že i na východě Ukrajiny se v mezidobí situace zcela zklidnila. Žalobce tak není ohrožen bezprostředním nebezpečím ozbrojeného konfliktu, nehrozí mu žádný postih za dlouhodobé pobývání mimo území své vlasti a jeho život a zdraví nejsou azylově relevantně ohroženy zásadnějším způsobem.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[3] Proti rozsudku krajského soudu brojí žalobce (dále též „stěžovatel“) kasační stížností. Opírá ji o důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), a navrhuje zrušení napadeného rozhodnutí spolu s vrácením věci k dalšímu řízení žalovanému.

[4] Stěžovatel namítá, že žalovaný ani krajský soud nevycházeli z aktuálních zpráv mezinárodních institucí o stavu ochrany lidských práv na Ukrajině, zejména pak v oblasti válečného práva. Výkon vojenské služby je obecně pojímán jako občanská povinnost. Avšak v případě porušování základních vojenských práv taková povinnost není, což je i případ na Ukrajině. Ve vztahu k § 14 a 14a zákona o azylu je nutné se existencí ozbrojeného konfliktu zabývat. Správní orgán vybočil z mezí správního uvážení při neudělení humanitárního azylu a jeho rozhodnutí je tak aktem libovůle. Stěžovatel nemá mimo svého syna a bratrance na území Ukrajiny žádné bližší osoby, které by mu byly nápomocny v případě zdravotních obtíží. Lékařská péče na Ukrajině by měla být bezplatná, avšak skutečnost je taková, že bez úplatků či darů je nedosažitelná. Stěžovatel dosáhne v roce 2016 věku 50 let, přičemž z obecně dostupných informací v tisku i jiných médiích je zřejmé, že by mohl být adeptem na výkon vojenské služby. V nové vlně mobilizace z ledna 2015 bylo nabráno 75 000 nových branců ve věku 20 – 60 let včetně lidí se zdravotním postižením. Proto nesouhlasí se závěry žalovaného i krajského soudu, že nepodléhá povolání k vojenské službě, a to s ohledem na jeho věk a zdravotní stav. Při soudním jednání popsal svůj zdravotní stav. Uvedl rovněž důvody, proč pobýval na území České republiky bez řádného povolení. Ozbrojený konflikt na Ukrajině nastal až v roce 2014 a proto požádal o mezinárodní ochranu až v srpnu 2014. Odkaz soudu, že tak učinil až poté, kdy byl zadržen Policií ČR, tedy neobstojí. Dále nesouhlasí se závěry žalovaného i krajského soudu ohledně neudělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu. Odmítá, že není v případě návratu do vlasti ohrožen vážnou újmou. Jednak mu brání jeho zdravotní stav v účasti na bojích, resp. by účastí na bojích byl ohrožen na životě a zdraví pro fyzickou a psychickou zátěž nevhodnou pro kardiaka. A dále dle prezidentských dekretů o částečných mobilizacích je fakticky povolán k výkonu vojenské služby, přičemž v případě odmítnutí by byl považován za dezertéra. Uzavírá, že mu měl být udělen humanitární azyl podle § 14 zákona o azylu či minimálně doplňková ochrana podle § 14a odst. 2 písm. b) a c) zákona o azylu.

[5] Žalovaný trvá na správnosti jím vydaného rozhodnutí i rozsudku krajského soudu. Odkazuje na obsah správního spisu a vyjádření k žalobě ze dne 27. 4. 2015. Žalovaný zjistil skutečný stav věci, případ posuzoval ve všech souvislostech, zabýval se všemi skutečnostmi, které stěžovatel v průběhu správního řízení uvedl, opatřil si potřebné podklady a objektivní informace pro rozhodnutí. Tento závěr pak potvrdil i krajský soud v napadeném rozsudku. Je přesvědčen, že kasační stížnost nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele a jedná se tak o nepřijatelnou kasační stížnost ve smyslu § 104a s. ř. s. Proto navrhuje zamítnutí kasační stížnosti, pokud nebude odmítnuta pro nepřijatelnost.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[6] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti nejprve hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že kasační stížnost je přípustná. Jedná se však o věc mezinárodní ochrany, a proto se podle § 104a zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele. V opačném případě je totiž na místě kasační stížnost odmítnout jako nepřijatelnou. Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud podrobně vložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS. V něm interpretoval neurčitý právní pojem „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“. O přijatelnou kasační stížnost se dle výše citovaného rozhodnutí může jednat v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikatorní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[7] Stěžovatel konkrétně neuvedl, co podle něj představuje důvod zakládající přijatelnost jeho kasační stížnosti. Z jejího obsahu je však zjevné, že krajskému soudu vytyká pochybení, která mohla mít dopad do jeho hmotněprávního postavení. O ně se může jednat tehdy, pokud krajský soud „*v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazně intenzivní, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti*“ (srov. shora citované usnesení č. j. 1 Azs 13/2006 - 39).

[8] Kasační stížnost je nepřijatelná. S odkazem na citované rozhodnutí Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

[9] K otázce (ne)udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu se Nejvyšší správní soud mnohokrát vyjádřil, přičemž se jedná o konstantní judikaturu. V rozsudku ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55, Nejvyšší správní soud uvedl, že „[s]mysl institutu humanitárního azylu podle § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, spočívá v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto „*nehumánní*“ azyl neposkytnout. Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na případy, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu (např. u osob zvláště těžce postižených či nemocných, u osob přicházejících

z oblastí postižených humanitární katastrofou, at' už způsobenou lidskými či přírodními faktory), ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Míra volnosti této jeho reakce je pak omezena pouze zúkazem libovůle, vyplývajícím pro orgány veřejné moci z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu.“ K tomu v rozsudku ze dne 10. 2. 2006, č. j. 4 Azs 129/2005 - 54, dodal, že „[n]ebyla-li žádost o azyl podána bezprostředně po příjezdu na území České republiky, ale až poté, co (...) na území České republiky pobýval nelegálně a brožilo mu správní vyhoštění, svědčí to o její účelovosti.“ Obdobně se vyjádřil též v rozsudcích ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 - 48, ze dne 1. 8. 2013, č. j. 9 Azs 7/2013 - 20, či ze dne 28. 4. 2014, č. j. 5 Azs 19/2013 - 45.

[10] Nejvyšší správní soud nesdílí názor stěžovatele, že se žalovaný dopustil pochybení při rozhodování o udělení humanitárního azylu. Žalovaný naopak dostatečně zjistil skutkový stav, na jehož základě přehledným, srozumitelným a velmi podrobným způsobem vyložil, proč stěžovatel podmínky pro udělení mezinárodní ochrany včetně humanitárního azylu nespĺňuje. Nejde o institut, který by měl být „záchrannou brzdou“, pokud jednotlivec vlastním přičiněním nepožádá o příslušné pobytové oprávnění, ačkoliv tak učinit mohl a měl. Stěžovatelova žádost se spíše zdá být účelovou snahou o zabránění správnímu vyhoštění, jak ji popisuje výše citovaná judikatura Nejvyššího správního soudu. Stěžovatel měl bezesporu možnost požádat o pobytové oprávnění, pokud pobývá na území České republiky více než 10 let. Jeho námitka nedostatku finančních prostředků pro získání pobytového oprávnění je rovněž lichá. Pokud měl stěžovatel prostředky (€ 1.000) pro získání padělaných dokladů, tím spíše mohl tyto prostředky vynaložit na náklady spojené se získáním pobytového oprávnění.

[11] Otázka (ne)udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. b) a c) zákona o azylu byla rovněž mnohokrát předmětem rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, přičemž se jedná o ustálenou rozhodovací praxi (srov. např. rozsudek ze dne 9. 10. 2009, č. j. 6 Azs 34/2009 - 89, ze dne 16. 5. 2013, č. j. 5 Azs 10/2012 - 68, ze dne 13. 3. 2009, č. j. 5 Azs 28/2008 - 68, nebo ze dne 14. 11. 2013, č. j. 5 Azs 12/2012 - 44). Nejvyšší správní soud v posuzované věci neshledal důvody, které by jej vedly k odchýlení se od této judikatury.

[12] Krajský soud se nedopustil žádného zásadního pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Náležitě a přezkoumatelně odůvodnil, proč se ztotožňuje s názorem žalovaného, že žádost stěžovatele neobsahuje žádné skutečnosti, které by zakládaly důvody zvláštního zřetele hodné pro udělení humanitárního azylu, resp. pro případné udělení doplňkové ochrany. Rozhodnutí žalovaného bylo taktéž pečlivě odůvodněno na základě dostatečně zjištěného skutkového stavu. Z pohledu Nejvyššího správního soudu odůvodnění obou rozhodnutí splňují požadavky na kvalitu odůvodnění (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003 - 130, publ. pod č. 244/2004 Sb. NSS). Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu pak poskytuje dostatečnou odpověď na všechny námitky podávané v kasační stížnosti a krajský soud při svém rozhodování postupoval ve smyslu této judikatury. Nejvyšší správní soud neshledal ani žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

IV. Závěr a náklady řízení

[13] Nejvyšší správní soud z výše uvedených důvodů kasační stížnost stěžovatele odmítl jako nepřijatelnou podle § 104a odst. 1 s. ř. s.

[14] Výrok o nákladech řízení se opírá o § 60 odst. 3 věta první za použití § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byl-li návrh odmítnut.

[15] Stěžovateli byla v řízení před krajským soudem jako zástupkyně ustanovena Mgr. Aneta Bendová, advokátka se sídlem U Soudu 388, Hradec Králové, která stěžovatele zastupovala i v řízení o kasační stížnosti. Podle § 35 odst. 8 s. ř. s. platí v takovém případě odměnu advokáta včetně hotových výdajů stát. Podle § 7 a § 9 odst. 3 písm. f) vyhlášky č. 177/1996 Sb., s přihlédnutím k § 11 odst. 1 písm. b) a d) citované vyhlášky náleží advokátovi odměna za jeden úkon právní služby (podání kasační stížnosti) v částce 3.100 Kč, podle § 13 odst. 3 citované vyhlášky náhrada hotových výdajů v částce 300 Kč a DPH ve výši 714 Kč. Celkem tedy zástupkyni přísluší odměna ve výši 4.114 Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. ledna 2016

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu